24/07/2019

24 Ιουλίου 1923: Υπογράφεται η Συνθήκη της Λωζάνης

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

ΕΜΠΡΟΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Η ΕΙΡΗΝΗ ΥΠΕΓΡΑΦΗ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΩΖΑΝΝΗΝ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ 24 ΙΟΥΛΙΟΥ ΩΡΑ 7 Μ.Μ. (ΙΔ. ΡΑΔΙΟΓΡΑΦΗΜΑ «ΕΜΠΡΟΣ»). — ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΥΣΙΝ ΕΚ ΛΩΖΑΝΗΣ ΟΤΙ Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΥΠΕΓΡΑΦΗ.

Η Συνθήκη της Λωζάνης ήταν συνθήκη ειρήνης που έθεσε τα όρια της σύγχρονης Τουρκίας. Υπογράφηκε στη Λωζάνη της Ελβετίας στις 24 Ιουλίου 1923 από την Ελλάδα, την Τουρκία και τις άλλες χώρες που πολέμησαν στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και την Μικρασιατική εκστρατεία (1919-1922) και συμμετείχαν στην Συνθήκη των Σεβρών συμπεριλαμβανομένης και της ΕΣΣΔ (που δεν συμμετείχε στην προηγούμενη συνθήκη). Η υπογραφείσα συνθήκη ήταν το αποτέλεσμα της σχετικής διάσκεψης που ξεκίνησε στις 7 Νοεμβρίου 1922 μεταξύ των προαναφερομένων μελών.

Κατάργησε την Συνθήκη των Σεβρών που δεν είχε γίνει αποδεκτή από την νέα κυβέρνηση της Τουρκίας που διαδέχθηκε τον Σουλτάνο της Κωνσταντινούπολης. Μετά την εκδίωξη από την Μικρά Ασία του Ελληνικού στρατού από τον Τουρκικό υπό την ηγεσία του Μουσταφά Κεμάλ, εμφανίστηκε η ανάγκη για αναπροσαρμογή της συνθήκης των Σεβρών. Στις 20 Οκτωβρίου 1922 ξεκίνησε το συνέδριο που διακόπηκε μετά από έντονες διαμάχες στις 4 Φεβρουαρίου 1923 για να ξαναρχίσει στις 23 Απριλίου. Το τελικό κείμενο υπογράφηκε στις 24 Ιουλίου μετά από 7,5

μήνες διαβουλεύσεων.

Η Τουρκία ανέκτησε την Ανατολική Θράκη, κάποια νησιά του Αιγαίου, συγκεκριμένα την Ίμβρο και την Τένεδο, μια λωρίδα γης κατά μήκος των συνόρων με την Συρία, την περιοχή της Σμύρνηςκαι της Διεθνοποιημένης Ζώνης των Στενών η οποία όμως θα έμενε αποστρατικοποιημένη και αντικείμενο νέας διεθνούς διάσκεψης. Παραχώρησε τα Δωδεκάνησα στην Ιταλία, όπως προέβλεπε και η συνθήκη των Σεβρών, αλλά χωρίς πρόβλεψη για δυνατότητα αυτοδιάθεσης. Ανέκτησε πλήρη κυριαρχικά δικαιώματα σε όλη της την επικράτεια και απέκτησε δικαιώματα στρατιωτικών εγκαταστάσεων σε όλη την επικράτειά της εκτός της ζώνης των στενών.

Η Ελλάδα υποχρεώθηκε να πληρώσει σε είδος (ελλείψει χρημάτων) τις πολεμικές επανορθώσεις. Η αποπληρωμή έγινε με επέκταση των τουρκικών εδαφών της Ανατολικής Θράκης πέρα από τα όρια της συμφωνίας. Τα νησιά Ίμβρος και Τένεδος παραχωρήθηκαν στην Τουρκία με τον όρο ότι θα διοικούνταν με ευνοϊκούς όρους για τους Έλληνες. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης έχασε την ιδιότητα του Εθνάρχη και το Πατριαρχείο τέθηκε υπό ειδικό διεθνές νομικό καθεστώς.

Σε αντάλλαγμα, η Τουρκία παραιτήθηκε από όλες τις διεκδικήσεις για τις παλιές περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας εκτός των συνόρων της και εγγυήθηκε τα δικαιώματα των μειονοτήτων στην Τουρκία. Με ξεχωριστή συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας αποφασίστηκε η υποχρεωτική ανταλλαγή πληθυσμών από τις δύο χώρες και η αποστρατικοποίηση κάποιων νησιών του Αιγαίου.

Η ανταλλαγή μειονοτήτων που πραγματοποιήθηκε προκάλεσε μεγάλες μετακινήσεις πληθυσμών. Μετακινήθηκαν από τη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη στην Ελλάδα 1.650.000 Τούρκοι υπήκοοι (άλλοι κάνουν λόγο για περίπου 2.000.000), χριστιανικού θρησκεύματος και από την Ελλάδα στην Τουρκία 670.000 Έλληνες υπήκοοι, μουσουλμανικού θρησκεύματος. Η θρησκεία και όχι η εθνικότητα αποτέλεσε το βασικό κριτήριο για την ανταλλαγή. Σύμφωνα με το άρθρο 2β της συνθήκης χρησιμοποιήθηκε ο όρος Μουσουλμάνοι και όχι Τούρκοι. Αυτό οφείλεται στο ότι κατά την οθωμανική αυτοκρατορία η θρησκεία μετρούσε πολύ περισσότερο από ότι η εθνικότητα και από την άλλη πλευρά η Τουρκία ήθελε όλοι οι μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης να παραμείνουν. Στα Βαλκάνια χρησιμοποιείται ο όρος Τούρκος αρκετές φορές ως συνώνυμο με τον μουσουλμάνο επειδή στο σύστημα των Οθωμανικών μιλέτ (ήταν κύριο στοιχείο στην διοίκηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας) όλοι οι μουσουλμάνοι ανήκαν σε μια ενιαία κοινότητα.

Μεταξύ των ανταλλάξιμων περιελαμβάνονταν επίσης οι Έλληνες του Πόντου, αλλά

και τουρκόφωνοι Έλληνες, όπως τουρκόφωνοι Πόντιοι και Καραμανλήδες, καθώς και ελληνόφωνοι μουσουλμάνοι, όπως οι Βαλαάδες της Δυτικής Μακεδονίας. Μαζί με τους Έλληνες, πέρασε στην Ελλάδα και αριθμός Αρμενίων και Συροχαλδαίων. Εξαιρέθηκαν από την ανταλλαγή οι Έλληνες κάτοικοι της νομαρχίας της Κωνσταντινούπολης (οι 125.000 μόνιμοι κάτοικοι της Κωνσταντινούπολης, των Πριγκηπονήσων και των περιχώρων, οι οποίοι ήταν εγκατεστημένοι πριν από τις 30 Οκτωβρίου του 1918) και οι κάτοικοι της Ίμβρου και της Τενέδου (6.000 κάτοικοι), ενώ στην Ελλάδα παρέμειναν 110.000 Μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης.

Επιπλέον, βάσει του άρθρου 23, με όλα τα δεινά που η Συνθήκη αυτή συσσώρευσε στον Μικρασιατικό Ελληνισμό, η Τουρκία απεμπόλησε πλήρως τα κυριαρχικά της δικαιώματα επί της Κύπρου.

Πηγή: **el.wikipedia.org**